

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งจะ เสนอในรูปตาราง
ประกอบความเรียง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย
ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เสนอในรูปของความเรียง

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครูจำแนกตามสถานภาพของ
ผู้บริหารและครู

สถานภาพ		ผู้บริหาร (N=35)	ร้อยละ	ครู (N=263)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	26	74.29	73	27.76
	หญิง	9	25.71	190	72.24
อายุ	20-30 ปี	1	2.86	19	7.22
	31-40 ปี	13	37.14	155	58.94
	41-50 ปี	10	28.57	74	28.14
	51-60 ปี	11	31.43	15	5.70

สถานภาพ	ผู้บริหาร (N=35)	ร้อยละ	ครู (N=263)	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา				
สูงกว่าปริญญาตรี	1	2.86	4	1.52
ปริญญาตรี	32	91.43	219	83.27
อนุปริญญา	2	5.71	40	15.21
ประสบการณ์ในการทำงาน				
0 - 5 ปี	5	14.29	23	8.75
6 - 10 ปี	7	20.00	51	19.39
11 - 15 ปี	8	22.86	89	33.84
16 - 20 ปี	4	11.43	57	21.67
21 - 25 ปี	9	25.71	20	7.6
26 - 30 ปี	1	2.86	10	3.80
31 - 35 ปี	1	2.86	11	4.18
36 - 40 ปี	-	-	1	0.38
41 ปีขึ้นไป	-	-	1	0.38

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่จำนวน 26 คน หรือร้อยละ 74.29 เป็นชาย จำนวน 9 คน หรือร้อยละ 25.71 เป็นหญิง ครูส่วนใหญ่จำนวน 190 คน หรือร้อยละ 72.24 เป็นหญิง และจำนวน 73 คน หรือร้อยละ 27.76 เป็นชาย

ผู้บริหารส่วนใหญ่ จำนวน 13 คน หรือร้อยละ 37.14 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี รองลงมาจำนวน 11 คน หรือร้อยละ 31.43 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 10 คน หรือร้อยละ 28.57 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวนน้อยที่สุดคือ 1 คน หรือร้อยละ 2.86 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ครูผู้สอนส่วนใหญ่จำนวน 155 คน หรือร้อยละ 58.94 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี รองลงมาจำนวน 74 คน หรือร้อยละ 28.14 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 19 คน

หรือร้อยละ 7.22 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 15 คน หรือร้อยละ 5.70 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี

ผู้บริหารส่วนใหญ่จำนวน 32 คน หรือร้อยละ 91.43 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาจำนวน 2 คน หรือร้อยละ 5.71 มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน 1 คน หรือร้อยละ 2.86 มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ครูผู้สอนส่วนใหญ่จำนวน 219 คน หรือร้อยละ 83.27 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาจำนวน 40 คน หรือร้อยละ 15 มีวุฒิการศึกษา ระดับอนุปริญญา จำนวน 4 คน หรือร้อยละ 1.52 มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ผู้บริหารส่วนใหญ่จำนวน 9 คน หรือร้อยละ 25.71 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21-25 ปี รองลงมาจำนวน 8 คน หรือร้อยละ 22.86 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 7 คน หรือร้อยละ 20.00 มีประสบการณ์ระหว่าง 26-30 ปี จำนวนน้อยที่สุด 1 คน หรือร้อยละ 2.86 มีประสบการณ์ระหว่าง 26-30 ปี และ 31-35 ปี ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 89 คน หรือร้อยละ 33.84 มีประสบการณ์ในการทำงาน ระหว่าง 11-15 ปี รองลงมา จำนวน 57 คน หรือร้อยละ 21.67 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 51 คน หรือร้อยละ 19.39 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวนน้อยที่สุด 1 คน หรือร้อยละ 0.38 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 36-40 ปี และ 41 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่น ระดับ
เขตการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	เขตการศึกษา												รวม	ร้อยละ	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
ขนาดเล็ก															
นักเรียน 1-60 คน												1		1	2.86
นักเรียน 61-120 คน	1	-	1	-	1	1	1	1	1	1	-	1		9	25.71
รวม	1	-	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	28.57
ขนาดกลาง															
นักเรียน 121-210 คน	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1	-	4	11.43
นักเรียน 211-300 คน	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	8.57
รวม	-	1	1	2	-	1	1	-	-	-	-	1	-	7	20.00
ขนาดใหญ่															
นักเรียน 301-600 คน	-	1	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	1	4	11.43
นักเรียน 601-900 คน	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	4	11.43
นักเรียน 901-1,200 คน	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5.71
นักเรียน 1,201 คนขึ้นไป	1	1	-	-	-	1	-	1	1	1	1	-	-	8	22.86
รวม	2	2	1	1	2	1	1	2	2	1	1	2	18	51.43	
รวมทั้งสิ้น	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	35	100.00	

จากตารางที่ 3 พบว่าโรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษา ส่วนใหญ่
จำนวน 18 โรงเรียน จากทั้งหมด 35 โรงเรียน หรือร้อยละ 51.43 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่
ซึ่งกระจายอยู่ตามทุกเขตการศึกษา เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียน
ตั้งแต่ 1,201 คนขึ้นไป จำนวน 8 โรงเรียน หรือร้อยละ 22.88

รองลงมา จำนวน 10 โรงเรียน หรือร้อยละ 28.57 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่ง
กระจายอยู่ทุกเขตการศึกษา ยกเว้นเขตการศึกษา 2, 4 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าเป็น
โรงเรียนที่มีนักเรียนระหว่าง 61-120 คน จำนวน 9 โรงเรียน หรือร้อยละ 25.71

จำนวนน้อยที่สุด 7 โรงเรียน หรือร้อยละ 20.00 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่ง
กระจายอยู่ในเขตการศึกษา 2, 3, 4, 6, 7, 11 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าเป็น
โรงเรียนที่มีนักเรียนระหว่าง 121-210 คน จำนวน 4 โรงเรียน หรือร้อยละ 11.43

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของครูและผู้บริหารโรงเรียนประชาธาภิไตยดีเด่น
ระดับเขตการศึกษา จำแนกตามจำนวนครู และเขตการศึกษา

จำนวนครูและ ผู้บริหาร	เขตการศึกษา												รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1 - 12 คน	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	12	34.29
13 - 24 คน	-	2	1	1	-	1	1	1	1	-	-	1	9	25.71
25 - 36 คน	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	5.71
37 - 48 คน	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	3	8.57
49 - 60 คน	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	4	11.43
61 คนขึ้นไป	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	1	-	5	14.29
รวม	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	35	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า โรงเรียนประชาธาภิไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษา ส่วนใหญ่จำนวน 12 โรงเรียน หรือร้อยละ 34.29 มีครูระหว่าง 1-12 คน ซึ่งกระจายอยู่ทุกเขตการศึกษา ยกเว้นเขตการศึกษา 2 รองลงมาจำนวน 9 โรงเรียน หรือร้อยละ 25.74 มีครูระหว่าง 13-24 คน กระจายอยู่ในเขตการศึกษา 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 และ 12 จำนวน 5 โรงเรียน หรือร้อยละ 14.29 มีครูตั้งแต่ 61 คนขึ้นไป กระจายอยู่ในเขตการศึกษา 6, 8, 9, 10, 12 จำนวน 4 โรงเรียน หรือร้อยละ 11.43 มีครูระหว่าง 49-60 คน กระจายอยู่ในเขตการศึกษา 1, 2, 4 และ 7 จำนวน 3 โรงเรียน หรือร้อยละ 8.57 มีครูระหว่าง 37-48 คน กระจายอยู่ในเขตการศึกษา 3, 5 และ 12 น้อยที่สุด จำนวน 2 โรงเรียน หรือร้อยละ 5.71 มีครูระหว่าง 25-36 คน กระจายอยู่ในเขตการศึกษา 1 และ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่น ระดับเขตการศึกษา จำแนกตามปี พ.ศ. ที่เริ่มจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย

ปี พ.ศ. ที่จัดกิจกรรม	จำนวน (N=35)	ร้อยละ
โรงเรียนได้เริ่มจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย		
ก่อน ปี พ.ศ. 2524	3	8.57
ปี พ.ศ. 2524	2	5.71
ปี พ.ศ. 2525	4	11.43
ปี พ.ศ. 2526	6	17.14
ปี พ.ศ. 2527	15	42.86
ปี พ.ศ. 2528	4	11.43
ปี พ.ศ. 2529	1	2.86

จากตารางที่ 5 พบว่า โรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษา ส่วนใหญ่จำนวน 15 โรงเรียน จากทั้งหมด 35 โรงเรียน หรือร้อยละ 42.86 ได้เริ่มจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในปี พ.ศ. 2527 รองลงมา จำนวน 6 โรงเรียน หรือร้อยละ 17.14 ได้เริ่มจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในปี พ.ศ. 2526 อีก 4 โรงเรียน หรือร้อยละ 11.43 ได้เริ่มจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2525 และ 2528 จำนวนน้อยที่สุดมีเพียง 1 โรงเรียน หรือร้อยละ 2.86 ได้เริ่มจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในปี พ.ศ. 2529

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนประจำอำเภอโดยดีเด่นระดับ
เขตการศึกษา จำแนกตามกิจกรรมเพื่อพัฒนาประจำอำเภอที่โรงเรียน
จัดและกิจกรรมที่ได้รับรางวัลดีเด่น

กิจกรรม	โรงเรียนที่จัดกิจกรรม		โรงเรียนที่ได้รับรางวัล	
	จำนวน(N=35)	ร้อยละ	จำนวน(N=35)	ร้อยละ
กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประจำ-				
อำเภอที่โรงเรียนจัดและได้รับรางวัลดีเด่น				
กิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร				
โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม	33	94.29	17	48.57
กิจกรรมคณะกรรมการนักเรียนหรือสภานักเรียน	34	97.14	28	80.00
กิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน	32	91.14	19	54.29
กิจกรรมตรวจสอบสุขภาพของนักเรียน	31	88.57	7	20.00
กิจกรรมจัดป้ายแสดงความคิดเห็น	21	60.00	4	11.43
กิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน	33	94.29	12	34.29
กิจกรรมปรับปรุงห้องเรียน	32	91.43	8	22.86
กิจกรรมประชาสัมพันธ์	26	74.29	4	11.43
กิจกรรมห้องสมุด	33	94.29	12	34.29
กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ	33	94.29	7	20.00
กิจกรรมกีฬา	30	85.71	6	17.14
กิจกรรมบุคคลดีเด่น	22	62.86	11	31.42
กิจกรรมข่าวสาร	25	71.43	4	11.43
กิจกรรมคุ้มบ้าน	7	20.00	2	5.71

จากตารางที่ 6 พบว่าโรงเรียนประจำปไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษาส่วนใหญ่อำนาจาน
 34 โรงเรียน จากทั้งหมด 35 โรงเรียน หรือร้อยละ 97.14 ได้จัดกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน
 หรือสภานักเรียน มี 28 โรงเรียน หรือร้อยละ 80.00 ที่สามารถจัดกิจกรรมนี้ประสบผลสำเร็จ
 จนได้รับรางวัลดีเด่น รองลงมาจำนวน 33 โรงเรียน หรือร้อยละ 94.29 ได้จัดกิจกรรมการ
 เรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม ซึ่งเท่ากับจำนวนโรงเรียนที่จัดกิจกรรมห้องสมุด กิจกรรม
 สหกรณ์ในโรงเรียน กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ แต่ได้รับรางวัลดีเด่น จำนวน 17 โรงเรียน หรือ
 ร้อยละ 48.57 ในกิจกรรมกระบวนการกลุ่ม 12 โรงเรียน หรือร้อยละ 34.29 ในกิจกรรม
 ห้องสมุด และกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน 7 โรงเรียน หรือร้อยละ 20.00 ในกิจกรรมวันสำคัญ
 จำนวน 32 โรงเรียน หรือร้อยละ 91.43 ได้จัดกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันและกิจกรรม
 ปรับปรุงห้องเรียน และมี 19 โรงเรียนหรือร้อยละ 54.29 ได้รับรางวัลดีเด่นในกิจกรรมโครงการ
 อาหารกลางวัน มี 8 โรงเรียนหรือร้อยละ 22.86 ได้รับรางวัลดีเด่นในกิจกรรมปรับปรุงห้องเรียน
 จำนวนน้อยที่สุด 7 โรงเรียน หรือร้อยละ 20.00 ได้จัดกิจกรรมคุ้มบ้าน แต่มีเพียง 2 โรงเรียน
 หรือ ร้อยละ 5.71 เท่านั้นที่ได้รับรางวัลดีเด่นจากกิจกรรมนี้

เป็นที่สังเกตว่ากิจกรรมที่โรงเรียนประจำปไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษาจัดมากที่สุด
 คือกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียนหรือสภานักเรียน และเป็นกิจกรรมที่มีจำนวนโรงเรียนได้รับ
 รางวัลดีเด่นมากที่สุด

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครูที่มีส่วนร่วมในโครงการกิจกรรม เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย จำแนกตามลักษณะของการมีส่วนร่วม

ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวนผู้บริหาร ร้อยละ (N=35)	จำนวนครู ร้อยละ (N=263)
การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในโครงการ กิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย		
มีส่วนร่วม	35	263
ไม่มีส่วนร่วม	-	-
ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูใน โครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย		
เป็นผู้ริเริ่มโครงการ	12	6
เป็นที่ปรึกษาโครงการ	18	20
เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ	3	33
เป็นผู้ร่วมปฏิบัติงานในโครงการ	2	204

จากตารางที่ 7 พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน ร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ จำนวน 18 คน จากทั้งหมด 35 คน หรือร้อยละ 51.43 มีส่วนร่วมในฐานะเป็นที่ปรึกษาโครงการ รองลงมา จำนวน 12 คน หรือร้อยละ 34.29 มีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มโครงการ จำนวน 3 คน หรือร้อยละ 8.57 เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ น้อยที่สุด จำนวน 2 คน หรือร้อยละ 5.71 เป็นผู้ร่วมปฏิบัติงานในโครงการ

ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 77.57 มีส่วนร่วมในฐานะเป็นผู้ร่วมปฏิบัติงานในโครงการ รองลงมา ร้อยละ 12.55 เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 7.60 เป็นที่ปรึกษาโครงการ ตามลำดับ น้อยที่สุด ร้อยละ 2.28 เป็นผู้ริเริ่มโครงการ

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นระดับ
เขตการศึกษา จำแนกตามผู้ริเริ่มโครงการกิจกรรมการเรียน
การสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย

ผู้ริเริ่มจัดโครงการเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย	จำนวน (N=35)	ร้อยละ
ผู้ริเริ่มจัดโครงการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อ พัฒนาประชาธิปไตย		
ผู้บริหาร	2	5.71
ผู้บริหารร่วมกับคณะครู	26	74.29
คณะครูในโรงเรียน	2	5.71
ผู้บริหารร่วมกับคณะครูและกรรมการศึกษา	5	14.29

จากตารางที่ 8 พบว่าโรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษา ส่วนใหญ่
จำนวน 26 โรงเรียน จากทั้งหมด 35 โรงเรียน หรือร้อยละ 74.29 มีผู้บริหารร่วมกับ
คณะครูเป็นผู้ริเริ่มจัดโครงการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย รองลงมา
จำนวน 5 โรงเรียน หรือร้อยละ 14.29 มีผู้บริหารร่วมกับครูและกรรมการศึกษาเป็นผู้ริเริ่ม
และจำนวนน้อยที่สุด 2 โรงเรียน หรือร้อยละ 5.71 มีผู้บริหารริเริ่มโครงการเช่นเดียวกับ
โรงเรียนที่มีคณะครูเป็นผู้ริเริ่มโครงการ

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนประจำชาติปไตยดีเด่นระดับ
เขตการศึกษา จำแนกตามการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือปรัชญา
ของโรงเรียน

จุดมุ่งหมายหรือปรัชญาของโรงเรียน	จำนวน (N=35)	ร้อยละ
โรงเรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมายหรือปรัชญาของโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประจำชาติปไตยแก่นักเรียน		
ได้กำหนดไว้	34	97.14
ไม่ได้กำหนดไว้	1	2.86

จากตารางที่ 9 พบว่า โรงเรียนประจำชาติปไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษาส่วนใหญ่
จำนวน 34 โรงเรียน จากทั้งหมด 35 โรงเรียน หรือร้อยละ 97.14 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย
หรือปรัชญาของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประจำชาติปไตยแก่นักเรียน มีเพียง 1
โรงเรียน หรือร้อยละ 2.86 เท่านั้นที่ไม่ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย หรือปรัชญาของโรงเรียนที่
เกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู จำแนกตามวิธีการได้รับความรู้หรือประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทย

วิธีการได้รับความรู้หรือประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทย	จำนวนผู้บริหาร (N=35)	ร้อยละ	จำนวนครู (N=263)	ร้อยละ
วิธีการได้รับความรู้หรือประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทย				
ไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนี้ได้ผลดี	22	62.86	179	68.06
ศึกษาจากคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทย	33	94.29	214	81.37
ศึกษาจากเอกสาร ตำราอื่น ๆ ด้วยตัวเอง	17	48.57	151	57.41
ศึกษานิเทศก์ให้การนิเทศและแนะนำ	13	37.14	97	36.88
เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา	20	57.14	97	36.88

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่จำนวน 33 คน จากทั้งหมด 35 คน หรือ ร้อยละ 94.29 ได้รับความรู้ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทยจากการศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทย รองลงมาจำนวน 22 คน หรือ ร้อยละ 62.86 ได้รับความรู้จากการไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนี้ได้ผลดี จำนวน 17 คน หรือร้อยละ 48.57 ได้รับความรู้จากการศึกษาเอกสาร ตำราอื่น ๆ ด้วยตนเอง น้อยที่สุด จำนวน 13 คน หรือร้อยละ 37.14 ได้รับความรู้จากที่ศึกษานิเทศก์ให้การนิเทศและแนะนำ

ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.37 ได้รับความรู้ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทยจากการศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทย รองลงมา ร้อยละ 68.06 ได้รับความรู้จากการไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนี้ได้ผลดี ร้อยละ 57.41 ได้รับความรู้จากการศึกษาจากเอกสาร ตำราอื่น ๆ ด้วยตัวเอง น้อยที่สุด ร้อยละ 36.88 ได้รับความรู้จากการที่ศึกษานิเทศก์ให้การแนะนำและเข้ารับการสัมมนาอบรม

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษา
จำแนกตามความถี่ของการนิเทศติดตามผลของ ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์

ความถี่ของการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=35)	ร้อยละ
ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามผลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม		
การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย		
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	11	31.43
เดือนละ 1 ครั้ง	15	42.86
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	6	17.14
ไม่แน่นอน	3	8.57
ศึกษานิเทศก์มานิเทศติดตามผลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม		
การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย		
เดือนละ 1 ครั้ง	3	8.57
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	13	37.14
ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	14	40.00
ไม่แน่นอน	5	14.29

จากตารางที่ 11 พบว่า โรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษา ส่วนใหญ่
จำนวน 15 โรงเรียน จากทั้งหมด 35 โรงเรียน หรือร้อยละ 42.86 ผู้บริหารนิเทศติดตามผล
กิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยเดือนละ 1 ครั้ง รองลงมาจำนวน 11 โรงเรียน หรือร้อยละ
31.43 ผู้บริหารนิเทศติดตามผลภาคเรียนละ 1 ครั้ง จำนวน 6 โรงเรียน หรือ
ร้อยละ 17.14 ผู้บริหารนิเทศติดตามผลไม่แน่นอน จำนวน 3 โรงเรียน หรือ
ร้อยละ 8.57

เมื่อพิจารณาการนิเทศติดตามผลกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของศึกษานิเทศก์ พบว่า
โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 14 โรงเรียน จากทั้งหมด 35 โรงเรียน หรือร้อยละ 40.00
ศึกษานิเทศก์มานิเทศติดตามผลปีการศึกษาละ 1 ครั้ง รองลงมา จำนวน 13 โรงเรียน หรือ
ร้อยละ 37.14 ศึกษานิเทศก์ติดตามผล ภาคเรียนละ 1 ครั้ง น้อยที่สุด จำนวน 3 โรงเรียน
หรือร้อยละ 8.57 ศึกษานิเทศก์ติดตามผล เดือนละ 1 ครั้ง

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นระดับ
เขตการศึกษา จำแนกตามวิธีการวัดผลประเมินผลและผู้วัดผล
ประเมินผล

วิธีการวัดผลประเมินผลและผู้วัดผลประเมินผล	จำนวน (N=35)	ร้อยละ
วิธีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย		
การทดสอบด้วยวิธีเขียน	14	40.00
การสัมภาษณ์	26	74.29
การสังเกต	24	68.57
การตรวจสอบผลงาน	12	34.29
ผู้วัดผลประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย		
ผู้บริหารโรงเรียน	5	14.29
ครูผู้สอน	10	28.57
ผู้บริหาร คณะครูและนักเรียน	16	45.71
คณะกรรมการนักเรียน	7	20.00
ศึกษานิเทศก์	4	11.43
ครูผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมประชาธิปไตย	13	37.14

จากตารางที่ 12 พบว่า โรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษา ส่วนใหญ่
จำนวน 26 โรงเรียน จากทั้งหมด 35 โรงเรียน หรือร้อยละ 74.29 วัดผลประเมินผล
กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยด้วยการสัมภาษณ์ รองลงมา จำนวน 24
โรงเรียน หรือร้อยละ 68.57 วัดผลประเมินผลด้วยการสังเกต จำนวนน้อยที่สุด 12 โรงเรียน
หรือร้อยละ 34.29 วัดผลประเมินผลด้วยการตรวจสอบผลงาน

เมื่อพิจารณาถึงผู้วัดผลประเมินผล พบว่า โรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นระดับเขต
การศึกษา ส่วนใหญ่ จำนวน 16 โรงเรียน จากทั้งหมด 35 โรงเรียน หรือร้อยละ 45.71
มีผู้บริหาร คณะครูและนักเรียน เป็นผู้วัดผลประเมินผลกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย
รองลงมา จำนวน 13 โรงเรียน หรือร้อยละ 37.14 ครูผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรม
ประชาธิปไตย เป็นผู้วัดผลประเมินผล จำนวนน้อยที่สุด 4 โรงเรียน ร้อยละ 11.43 มี
ศึกษานิเทศเป็นผู้วัดผลประเมินผล

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนประจำปทุมธานีแต่ละระดับเขตการศึกษา จำแนกตามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประจำปทุมธานี

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำในชุมชน	จำนวน (N=35)	ร้อยละ
ผู้ปกครองนักเรียนให้ความช่วยเหลือหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประจำปทุมธานี		
ด้านการเงิน	16	45.71
ด้านแรงงาน	11	31.43
ด้านวัสดุอุปกรณ์	14	40.00
ด้านการให้ข้อเสนอแนะ	16	45.71
ผู้นำชุมชนให้ความช่วยเหลือหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประจำปทุมธานี		
ด้านการเงิน	13	37.14
ด้านแรงงาน	11	31.43
ด้านวัสดุอุปกรณ์	13	37.14
ด้านการให้ข้อเสนอแนะ	21	60.00

จากตารางที่ 13 พบว่า โรงเรียนประจำปทุมธานีแต่ละระดับเขตการศึกษา ส่วนใหญ่จำนวน 16 โรงเรียน จากทั้งหมด 35 โรงเรียน หรือร้อยละ 45.71 ได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองนักเรียนในการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อพัฒนาประจำปทุมธานี รองลงมา จำนวน 14 โรงเรียน หรือร้อยละ 40.00 ได้รับความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์จากผู้ปกครอง จำนวนน้อยที่สุด 11 โรงเรียน หรือร้อยละ 31.43 ได้รับความช่วยเหลือด้านแรงงาน

เมื่อพิจารณาความช่วยเหลือจากผู้นำในชุมชน พบว่า โรงเรียนประจำปทุมธานีแต่ละระดับเขตการศึกษา ส่วนใหญ่ จำนวน 21 โรงเรียน จากทั้งหมด 35 โรงเรียน หรือร้อยละ

60.00 ผู้นำในชุมชนได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย รองลงมา
จำนวน 13 โรงเรียน หรือร้อยละ 37.14 ได้รับความช่วยเหลือจากผู้นำชุมชนด้านการเงิน
และด้านวัสดุอุปกรณ์ จำนวนน้อยที่สุด 11 โรงเรียน หรือร้อยละ 31.43 ได้รับความช่วยเหลือ
จากผู้นำชุมชนด้านแรงงาน

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเฝ้าติดตามประสิทธิภาพโรค

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงของความถี่เกิน 99% ของคะแนนการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเฝ้าติดตามประสิทธิภาพโรค

ปัจจัย	ผู้บริหาร (N=35)			แปลความ	ครู (N=263)			แปลความ
	ขี	ส	ช่วงความถี่เกิน 99% ของ //		ขี	ส	ช่วงความถี่เกิน 99% ของ //	
ปัจจัยภายในโรงเรียน								
1. สถานที่ทั่วไปของโรงเรียน	3.66	1.12	3.14-4.19	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.83	0.91	3.69-3.98	มาก
2. ผู้บริหาร	4.23	0.74	3.89-4.58	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.09	0.94	3.94-4.24	มาก
3. ครู	4.21	0.70	3.89-4.54	มากค่อนข้างมากที่สุด	3.98	0.75	3.87-4.10	มาก
4. นักเรียน	4.15	0.75	3.81-4.50	มากค่อนข้างมากที่สุด	3.99	0.75	3.88-4.12	มาก
ปัจจัยภายนอกโรงเรียน								
1. ผู้ปกครอง	3.54	0.97	3.39-3.70	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.57	0.78	3.20-3.93	ปานกลางค่อนข้างมาก
2. ชุมชน	3.56	0.93	2.99-4.01	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.63	0.90	3.48-3.77	ปานกลางค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ปัจจัยภายในโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านนักเรียน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับมากค่อนข้างมากที่สุด ปัจจัยด้านสภาพทั่วไปของโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ส่วนครูรับรู้ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านสภาพทั่วไปของโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับมาก

ปัจจัยภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ปัจจัยด้านชุมชน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ทั้งตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู

แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในโรงเรียนมีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากกว่าปัจจัยภายนอกโรงเรียน

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงของความเชื่อมั่น 99% ของคะแนนการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพทั่วไปของโรงเรียนที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพไปต

ปัจจัยด้านสภาพทั่วไปของโรงเรียน	ผู้บริหาร (N=25)			แปลความ	ครู (N=263)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ทก μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ทก μ	
1. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้น พัฒนาวิชาชีพไปตของคณาจารย์และเป็นที่ ระบะเวลาดานพหุสมควรค่างนัคค 2 ปั้นไป	4.34	0.76	3.99-4.69	มากค่นท้างมกท้ส้ด	4.25	0.82	4.12-4.38	มาก
2. โรงเรียนค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ด ค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ด	3.66	1.21	3.14-4.18	ปานกลางค่นท้างมก	4.08	0.94	3.93-4.23	มาก
3. โรงเรียนมีบรรรคากค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ด ค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ด	3.80	1.73	3.00-4.60	ปานกลางค่นท้างมก	3.95	0.79	3.82-4.08	มาก
4. ครุส่วนท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ด ค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ด	3.54	1.01	3.07-4.01	ปานกลางค่นท้างมก	3.89	0.95	3.74-4.04	มาก
5. โรงเรียนกำหนดร้ท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ด ค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ดค่นท้างมกท้ส้ด	3.27	1.09	3.23-4.25	ปานกลางค่นท้างมก	3.83	1.01	3.67-3.99	มาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ปัจจัยด้านสถานที่ไปของโรงเรียน	ผู้บริหาร (N-25)			แปลความ	ครู (N-263)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% สอง μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% สอง μ	
6. โรงเรียนมีครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มานาน	3.57	0.88	3.16-3.98	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.77	0.73	3.65-3.89	มาก
7. เห็นโรงเรียนขนาดใหญ่	3.14	1.21	2.62-3.66	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.73	1.03	3.57-3.89	มาก
8. โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน สำหรับการจัดกิจกรรมประจำปีต่าง เพียงพอ	3.66	0.91	3.24-4.08	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.67	0.80	3.54-3.80	มาก
9. โรงเรียนมีกิตติบัตรเพื่อส่งมอบให้แก่นักเรียน	3.71	0.99	3.25-4.17	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.56	0.89	3.42-3.70	ปานกลางค่อนข้างมาก
10. โรงเรียนมีอาคารสถานที่ต่างเพียงพอ เหมาะสมและแบ่งเป็นสัดส่วนเพื่อจัดกิจกรรม ต่างๆได้สะดวก	3.46	1.60	2.72-4.20	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.58	1.10	3.40-3.76	ปานกลางค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 15 พบว่า การที่โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา
 ประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง และเป็นระยะเวลาพอสมควร อย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป เป็นปัจจัย
 ที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมากค่อนข้างมากที่สุด
 โรงเรียนมีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับคณะครู นักเรียน
 และมีการทำงานกันเป็นคณะบุคคล โรงเรียนอยู่ใกล้ชุมชน มีการคมนาคมติดต่อกับชุมชนและ
 อาเภอได้สะดวก ครูส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี โรงเรียนกำหนดปรัชญาหรือ
 จุดมุ่งหมายเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยเป็นลายลักษณ์อักษรอย่าง
 ชัดเจน โรงเรียนมีครูที่มีประสบการณ์การสอนมานาน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนมี
 วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับจัดกิจกรรมประชาธิปไตยอย่างเพียงพอ โรงเรียนมีอัตรา
 ครูเพียงพอกับจำนวนนักเรียน โรงเรียนมีอาคารสถานที่เพียงพอ เหมาะสม แบ่งเป็นสัดส่วน
 เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆได้สะดวก เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา
 ประชาธิปไตย ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ตามการรับรู้ของผู้บริหาร

ส่วนครูรับรู้ว่าการที่โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย
 อย่างต่อเนื่อง และเป็นระยะเวลาพอสมควร อย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป โรงเรียนอยู่ใกล้ชุมชน
 มีการคมนาคมติดต่อกับชุมชนและอาเภอได้สะดวก โรงเรียนมีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย
 มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับคณะครู นักเรียน และมีการทำงานกันเป็นคณะบุคคล
 โรงเรียนได้กำหนดปรัชญาหรือจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา
 ประชาธิปไตยเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน มีครูที่มีประสบการณ์การสอนมานาน เป็น
 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับจัดกิจกรรมประชาธิปไตยอย่าง
 เพียงพอ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับ
 มาก โรงเรียนมีอัตราครูเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีอาคารสถานที่อย่างเพียงพอ เหมาะสม
 และแบ่งเป็นสัดส่วน เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆได้สะดวก เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัด
 กิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับปานกลางค่อนข้างมาก

แสดงให้เห็นว่า การที่โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา
 ประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง และเป็นระยะเวลาพอสมควรอย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป เป็นปัจจัย
 ที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุดในด้านสภาพทั่วไป
 ของโรงเรียน ทั้งตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงของความถี่มัน 99% ทงคะแนนการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยด้านลักษณะของผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมนันทนาการประจำปีใดศ

ลักษณะของผู้บริหาร	ผู้บริหาร (N-25)			แปลความ	ครู (N-263)			แปลความ
	ข	ธ	ช่วงความถี่มัน 99% ทง //		ข	ธ	ช่วงความถี่มัน 99% ทง //	
1. ผู้บริหารเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง	4.37	0.73	4.03-4.71	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.26	0.74	4.14-4.38	มาก
2. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในหลักการประจำปีใดศ	4.31	0.68	3.99-4.63	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.19	0.75	4.07-4.31	มาก
3. ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบของครูด้วยความเห็นธรรม	4.29	0.67	3.98-4.60	มากค่อนข้างมากที่สุด	3.67	1.77	3.39-3.95	ปานกลางค่อนข้างมาก
4. ผู้บริหารให้กำลังใจแก่ครูผู้ร่วมกิจกรรมโดยตรง การการเริ่มต้นการสนนันทนาการประจำปีใดศ	4.26	0.66	3.95-4.57	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.05	0.82	3.92-4.18	มาก
5. ผู้บริหารเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.23	0.72	3.89-4.57	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.20	0.76	4.08-4.32	มาก
6. ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน	4.14	0.91	3.72-4.56	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.08	0.79	3.95-4.21	มาก
7. ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในโรงเรียน	4.23	0.69	3.91-4.55	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.09	0.83	3.96-4.22	มาก
8. ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ประจำปีใดศ มีความเคารนและรับฟังความคิดเห็นของผู้กัน เห็นคนมีเหตุผล ให้ความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป	4.20	0.76	3.85-4.55	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.10	0.87	3.96-4.24	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า การที่ผู้บริหารเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง มีความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตย พิจารณาความดีความชอบของครูด้วยความเป็นธรรม ให้ความสำคัญแก่ครูผู้ร่วมกิจกรรมโครงการการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และบุคลากรในโรงเรียน มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย มีความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นคนมีเหตุผล ให้ความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับมากค่อนข้างมากที่สุดตามการรับรู้ของผู้บริหาร

ส่วนครูรับรู้ว่าการที่ผู้บริหารเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตย มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย มีความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นคนมีเหตุผล ให้ความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน ให้ความสำคัญแก่ครูผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมาก และการที่ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบของครูด้วยความเป็นธรรม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับปานกลางค่อนข้างมาก

แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้บริหารเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุดตามปัจจัยด้านลักษณะของผู้บริหารทั้งตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงทศความเชื่อมั่น 99% ของคะแนนการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยด้าน
บทบาทของผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมนันทนาการประจำสัปดาห์

บทบาทของผู้บริหาร	ผู้บริหาร (N=35)			แปลความ	ครู (N=263)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ทศ //		$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ทศ //	
1. ผู้บริหารบริหารแผนประจำปีโดย ทุ่มงานทั้ง 6 งานของโรงเรียนมีการแบ่งงานกันทำเป็น คณะบุคคล	4.37	0.73	4.03-4.71	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.20	0.71	4.19-4.41	มาก
2. ผู้บริหารจัดให้มีคณะครูรับผิดชอบโครงการกิจกรรมการ เรียนการสอนนันทนาการประจำปีโดย	4.40	0.65	4.10-4.70	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.14	0.94	3.99-4.29	มาก
3. ผู้บริหารมีนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ กิจกรรมการเรียนการสอนนันทนาการประจำปีโดย สัปดาห์ละครั้ง	4.29	0.71	3.96-4.62	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.10	0.81	3.97-4.23	มาก
4. ผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนนันทนาการ ประจำปีโดยทั้งด้านการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่และทัศนคติ	4.26	0.78	3.90-4.62	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.43	1.90	4.13-4.73	มากค่อนข้างมากที่สุด

ตารางที่ 17 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหาร	ผู้บริหาร (N=35)			แปลความ	ครู (N=263)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% สอง μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% สอง μ	
5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีสิทธิเสรีภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นพัฒนาประสิทธิภาพโดยมีส่วนร่วมในการสอนแบบใหม่หรือใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนและแนวคิดใหม่ๆได้ตามสมควร	4.29	0.62	4.00-4.58	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.08	0.74	3.96-4.20	มาก
6. ผู้บริหารจัดให้ครูในโรงเรียนได้รับแจ้งค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นพัฒนาประสิทธิภาพโดย ทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน ตำบล จังหวัดหรือไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนที่จัดกิจกรรมนี้ได้ผลดี	4.06	0.94	3.62-4.50	มากค่อนข้างมากที่สุด	3.82	0.99	3.66-3.88	มาก
7. ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามผลและประเมินผลของกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นพัฒนาประสิทธิภาพโดยยกย่องตักเตือน	4.11	0.72	3.77-4.45	มาก	3.86	0.89	3.72-4.00	มาก
8. ผู้บริหารเป็นผู้นำเริ่มจัดโครงการกิจกรรมประสิทธิภาพโดย	3.89	0.93	3.46-4.32	ปานกลางค่อนข้างมาก	4.00	0.76	3.88-4.12	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า การที่ผู้บริหารบริหารงานแบบประชาธิปไตย งานทั้ง 6 งานของโรงเรียนมีการแบ่งงานกันทำเป็นคณะบุคคล จัดให้มีคณะกรรมการ รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย มีนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยอย่างชัดเจน ำให้การสนับสนุนกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยทั้งด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และ ข้อเสนอแนะ เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีสิทธิเสรีภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยด้วยพฤติกรรมการเรียนการสอนแบบใหม่ หรือใช้วัสดุอุปกรณ์การ สอนและแนวคิดใหม่ๆได้ตามสมควร จัดให้ครูได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน อำเภอ จังหวัด หรือ ไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนอื่นที่จัดกิจกรรมประชาธิปไตยได้ดี เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความ สำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมากค่อนข้างมากที่สุด การที่ ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามผลประเมินผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตยในระดับมาก และการที่ผู้บริหารเป็นผู้ริเริ่มจัดโครงการกิจกรรมประชาธิปไตย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับปานกลาง ค่อนข้างมาก ตามการรับรู้ของผู้บริหาร

ส่วนครูรับรู้ว่าการที่ผู้บริหารให้การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตย ทั้งด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และข้อเสนอแนะ เป็นปัจจัยที่มี ผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับมากค่อนข้างมากที่สุด การที่ผู้บริหารบริหารงานแบบประชาธิปไตย งานทั้ง 6 งานของโรงเรียนมีการแบ่งงานกัน ทำเป็นคณะบุคคล จัดให้มีคณะกรรมการ รับผิดชอบโครงการกิจกรรมประชาธิปไตย มีนโยบายและ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีสิทธิเสรีภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ด้วยพฤติกรรมการสอนแบบใหม่ หรือใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนและแนวคิดใหม่ ๆ ได้ตามสมควรจัด ให้ครูได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน อำเภอ จังหวัด หรือไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนอื่นที่จัดกิจกรรม ประชาธิปไตยได้ดี มีการนิเทศติดตามผลประเมินผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารเป็นผู้ริเริ่มจัดโครงการกิจกรรมประชาธิปไตย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมาก

แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้บริหารบริหารงานแบบประชาธิปไตย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุด ในปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหาร และการที่ผู้บริหารให้การสนับสนุนกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยทั้งด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และข้อเสนอแนะ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุด ในปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหารตามการรับรู้ของคุณ

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงของความเชื่อมั่น 99% ของคะแนนการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจำแนกลักษณะของครู

ลักษณะของครู	ผู้บริหาร (N=25)			แปลความ	ครู (N=263)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ	
1. ครูเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง	4.28	0.77	3.87-4.99	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.02	0.71	3.91-4.13	มาก
2. ครูมีวิสัยทัศน์ระยะยาวที่ชัดเจน เห็นแนวทางการแก้ปัญหาที่ชัดเจน มีความเคารพ รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน	4.28	0.69	3.91-4.55	มากค่อนข้างมากที่สุด	3.95	0.72	3.84-4.66	มาก
3. ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน	4.17	0.75	3.82-4.52	มากค่อนข้างมากที่สุด	3.72	0.88	3.58-3.86	มาก
4. ครูมีความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายและแนวทางการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่โรงเรียน	4.17	0.79	3.80-4.54	มากค่อนข้างมากที่สุด	3.91	0.71	3.80-4.02	มาก
5. ครูเป็นผู้มีความเสียสละทั้งแรงกาย ความคิด เวลาและทรัพย์สินแก่โรงเรียน	4.11	0.87	3.71-4.51	มากค่อนข้างมากที่สุด	3.96	0.76	3.84-4.08	มาก
6. ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตย	4.09	0.82	3.71-4.47	มาก	3.93	0.76	3.81-4.05	มาก
7. ครูเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.14	0.73	3.80-4.48	มาก	3.93	0.68	3.82-4.24	มาก
8. ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในโรงเรียน	4.17	0.62	3.88-4.46	มาก	1.95	0.76	3.83-4.07	มาก
9. ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน	4.11	0.76	3.76-4.46	มาก	3.86	0.80	3.73-3.99	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า การที่ครูเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน มีความเคารพฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน มีวิชาญกำลังใจในการทำงาน มีความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย มีความเสียสละทั้งแรงกาย ความคิด เวลาและทรัพย์สินเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยแก่นักเรียน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมากค่อนข้างมากที่สุด การที่ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมาก ตามการรับรู้ของผู้บริหาร

ส่วนครูรับรู้ว่าการที่ครูเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง มีวิถีประชาธิปไตยเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน มีความเคารพฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน มีวิชาญกำลังใจในการทำงาน มีความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย มีความเสียสละทั้งแรงกาย ความคิด เวลาและทรัพย์สินเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยแก่นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมาก

แสดงให้เห็นว่าการที่ครูเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุด ในปัจจัยด้านลักษณะของครู ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงของความถี่ที่ 99% ของคะแนนการรับรู้ของครูผู้บริหารและครูเกษียณที่ปัจจุบัน
 หน่วยงานของครูที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพไปตศ

หน่วยงานของครู	ผู้บริหาร (N-35)			แปลความ	ครู (N-263)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความถี่ที่ 99% ของ μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความถี่ที่ 99% ของ μ	
1. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างทัศนคติลงในห้องเรียนร่วมกันและความผูกพันกับ	4.43	0.65	4.13-4.73	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.24	0.67	4.13-4.35	มาก
2. ครูฝึกฝนให้นักเรียนดำเนินชีวิตตามระเบียบวิชาชีพไปตศจัดกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียนหรือสภานักเรียน	4.46	0.31	4.32-4.60	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.27	0.69	4.16-4.38	มาก
3. ครูฝึกฝนอบรมนักเรียนให้รู้จักใช้สิทธิ์ เสียดสีคัดค้าน คดกลั่นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์	4.40	0.63	4.11-4.69	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.13	0.68	4.02-4.24	มาก
4. ครูฝึกฝนนักเรียนให้รู้จักระเบียบวินัย รวมทั้งเคารนและปฏิบัติตามกฎหมายแห่งดิน ฟ้า การเข้ารับสิ่งของตามลำดับก่อนหลัง การข้ามถนนตรงทางข้าม เป็นต้น	4.40	0.60	4.12-4.68	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.24	0.69	4.13-4.35	มาก
5. ครูฝึกฝนให้นักเรียนร่วมกันคิดวางแผนทำงานเป็นหมู่คณะ รู้จักแบ่งงานกันทำและช่วยเหลือกัน	4.37	0.60	4.09-4.65	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.17	0.65	4.07-4.27	มาก
6. ครูฝึกฝนอบรมนักเรียนให้เข้าใจและเคารพในเรืองสิทธิ์เสรีภาพของตนเองและบุคคลอื่น	4.31	0.63	4.02-4.60	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.03	0.67	3.92-4.14	มาก

ตารางที่ 19 (ต่อ)

บทบาทของครู	ผู้บริหาร (N-35)			แปลความ	ครู (N-263)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น99% ของ μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น99% ของ μ	
7. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตัดสินใจหากินเองตามวิถีทางประชาธิปไตย เมื่อนักเรียนเกิดความขัดแย้งกัน	4.26	0.74	3.92-4.60	มากต่อน้อยมากที่สุด	3.89	0.77	3.77-4.01	มาก
8. ครูให้นักเรียนได้ร่วมกับกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ	4.29	0.62	4.00-4.60	มากต่อน้อยมากที่สุด	4.16	0.67	4.05-4.27	มาก
9. ครูกระตุ้น คำพูด คำทักเตือนนักเรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกและโต้แย้งด้วยเหตุผล	4.20	0.72	3.86-4.54	มากต่อน้อยมากที่สุด	4.08	0.62	3.98-4.18	มาก
10. ครูให้หลักการ ระเบียบการสนทนาระหว่างในการจัดกิจกรรมระดมความคิด	4.20	0.63	3.91-4.49	มาก	3.85	0.76	3.73-3.97	มาก
11. ครูให้นักเรียนร่วมรับผิดชอบดำเนินการในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน	4.03	0.86	3.63-4.43	มาก	3.87	0.91	3.73-4.01	มาก
12. ครูให้กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.11	0.61	3.82-4.39	มาก	3.83	0.77	3.71-3.95	มาก
13. ครูให้นักเรียนร่วมรับผิดชอบดำเนินการโครงการอาหารกลางวัน	4.00	0.84	3.61-4.39	มาก	3.80	0.91	3.66-3.94	มาก
14. ครูมีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นพัฒนาประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง	3.98	0.86	3.58-4.38	มาก	3.82	1.01	3.70-3.98	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า การที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างข้อตกลงใน ห้องเรียนร่วมกันและควบคุมกันเอง ฝึกฝนให้นักเรียนดำเนินชีวิตตามระบบประชาธิปไตย โดยจัดกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียนหรือสภานักเรียน ฝึกฝนอบรมนักเรียนให้รู้จักให้อภัย เสียสละ อดทน อดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักระเบียบวินัย รวมทั้ง เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเบื้องต้น เช่น การเข้ารับสิ่งของตามลำดับก่อนหลัง ฝึกฝน ให้นักเรียนร่วมกันคิดวางแผนทำงานเป็นหมู่คณะ รู้จักแบ่งงานกันทำและช่วยเหลือกัน ฝึกฝนอบรมนักเรียนให้เข้าใจและ เคารพในเรื่องของสิทธิเสรีภาพของตนเองและของผู้อื่น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตัดสินใจหาตนเองตามวิถีทางประชาธิปไตย เมื่อนักเรียนเกิดความขัดแย้งกัน ให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ครูกระตุ้นย้ายุท้าทายให้นักเรียนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก และโต้แย้งด้วยเหตุผล เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับมากค่อนข้างมากที่สุด และการที่ครูใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบในการจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่ม ให้นักเรียนร่วมดำเนินในกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอนในทุกกลุ่ม ประสพการณ์ ให้นักเรียนร่วมรับผิดชอบดำเนินการในโครงการอาหารกลางวัน ครูมีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมาก ตาม การรับรู้ของผู้บริหาร

ส่วนครูรับรู้ว่าการที่ครูฝึกฝนอบรมนักเรียนให้ดำเนินชีวิตตามระบบประชาธิปไตย โดยจัดกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียนหรือสภานักเรียน ฝึกฝนอบรมนักเรียนให้รู้จักระเบียบวินัย รวมทั้ง เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเบื้องต้น เช่น การเข้ารับสิ่งของตามลำดับก่อนหลัง การข้ามถนนตรงทางข้าม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างข้อตกลงในห้องเรียนร่วมกัน และควบคุมกันเอง ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักให้อภัย เสียสละ อดทน อดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ฝึกให้นักเรียนร่วมกันคิดวางแผนทำงานเป็นหมู่คณะ รู้จักแบ่งงานกันทำและช่วยเหลือกัน ฝึกฝนนักเรียนให้เข้าใจและ เคารพในเรื่องสิทธิเสรีภาพของตนเองและบุคคลอื่น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตัดสินใจหาตนเองตามวิถีทางประชาธิปไตย เมื่อนักเรียนเกิดความขัดแย้งกัน ให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ครูกระตุ้น ย้ายุ ท้าทายให้นักเรียนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก และโต้แย้งด้วยเหตุผล ครูใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบในการจัดกิจกรรม

กระบวนการกลุ่ม ให้นักเรียนร่วมรับผิดชอบดำเนินการในกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน ร่วมรับผิดชอบดำเนินการในโครงการอาหารกลางวัน ครูใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียน การสอนในทุกกลุ่มประสบการณ์ มีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตย ในระดับมาก

แสดงให้เห็นว่า การที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างข้อตกลงในห้องเรียนร่วมกันและควบคุมกัน และการที่ครูได้ฝึกฝนให้นักเรียนได้ดำเนินการชีวิตตามระบบประชาธิปไตย โดยจัดกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียนหรือสภานักเรียน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุด ในปัจจัยบทบาทของครูตามการรับรู้ของผู้บริหาร และครู ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงของความเชื่อมั่น 99% ทดสอบแผนการวิจัยของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยด้านลักษณะของนักเรียนที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเฝ้าพัฒนาประชาธิปไตย

ลักษณะของนักเรียน	ผู้บริหาร (N-35)			แปลความ	ครู (N-268)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ	
1. นักเรียนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ประชาธิปไตยด้วยความสมัครใจ	4.20	0.68	3.88-4.52	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.10	0.70	3.99-4.21	มาก
2. นักเรียนมีความผูกพันและศรัทธาในตัวครู	4.34	0.59	4.06-4.62	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.06	0.62	3.96-4.16	มาก
3. นักเรียนได้รับการฝึกฝนในเรื่องวิถีชีวิต ประชาธิปไตยมาตั้งแต่ชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก และ/หรือชั้น ป.1	4.20	0.76	3.85-4.55	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.02	0.75	3.90-4.14	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า การที่นักเรียนมีความสนใจที่จะ เข้าร่วมกิจกรรม
ประชาธิปไตยด้วยความสมัครใจ มีความรักผูกพันและศรัทธาในตัวครู ได้รับการฝึกฝนใน
เรื่องวิถีชีวิตประชาธิปไตยมาตั้งแต่ชั้นอนุบาลหรือชั้น ป.1 เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ
ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับมากค่อนข้างมากที่สุด ตามการรับรู้
ของผู้บริหาร

ส่วนครูรับรู้ว่าการที่นักเรียนมีความสนใจที่จะ เข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตย
ด้วยความสมัครใจ มีความรักผูกพันและศรัทธาในตัวครู ได้รับการฝึกฝนในเรื่องวิถีชีวิต
ประชาธิปไตยมาตั้งแต่ชั้นอนุบาล หรือชั้น ป.1 เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัด
กิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมาก

แสดงให้เห็นว่า การที่นักเรียนมีความรักผูกพันและศรัทธาในตัวครู และมีความ
สนใจที่จะ เข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยด้วยความสมัครใจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ
ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุด ในปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักเรียน
ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงของความถี่ 99% ของคะแนนการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียนที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมนันทนาการประจำสัปดาห์

บทบาทของนักเรียน	ผู้บริหาร (N=35)			แปลความ	ครู (N=262)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความถี่ 99% ของ μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความถี่ 99% ของ μ	
1. นักเรียนมีโอกาสสัมผัสเปลี่ยนแปลงกันเป็นผู้นำและปฏิบัติตามกันทุกคน	4.03	0.89	3.82-4.44	มาก	4.03	0.79	3.90-4.16	มาก
2. นักเรียนกล้าซักถามและโต้แย้งด้านหลักการและเหตุผล	4.23	0.69	3.91-4.55	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.03	0.75	3.91-4.15	มาก
3. นักเรียนมีความรับผิดชอบในกลุ่มโดยกระทำในบทบาทและหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและการทำงานของกลุ่มเป็นไปได้ด้วยดี	4.29	0.79	3.92-4.66	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.01	0.76	3.89-4.13	มาก
4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนันทนาการประจำสัปดาห์โดยทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและเสริมหลักสูตร	4.26	0.70	3.94-4.50	มากค่อนข้างมากที่สุด	3.96	0.75	3.84-4.08	มาก
5. นักเรียนได้รับทราบจุดมุ่งหมาย นโยบายและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนนันทนาการประจำสัปดาห์	3.97	0.86	3.57-4.37	มาก	3.90	0.79	3.77-4.03	มาก
6. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลงานของตนเองและกลุ่ม	3.86	0.77	3.50-4.22	มาก	3.86	0.82	3.73-3.99	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า การที่นักเรียนมีความรับผิดชอบในกลุ่มโดยกระทำในบทบาทและหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้การเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการทำงานของกลุ่มเป็นไปด้วยดี นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและ เสริมหลักสูตร นักเรียนกล้าซักถามครู และโต้แย้งด้วยหลักการและเหตุผล เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมากค่อนข้างมากที่สุด และการที่นักเรียนมีโอกาสผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตามกันทุกคน ได้รับทราบจุดมุ่งหมาย นโยบายและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย มีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลงานของตนเองและของกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมาก ตามการรับรู้ของผู้บริหาร

ส่วนครูรับรู้ว่าการที่นักเรียนมีโอกาสผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตามกันทุกคน นักเรียนกล้าซักถามครู และโต้แย้งด้วยหลักการและเหตุผล มีความรับผิดชอบในกลุ่ม โดยกระทำในบทบาทและหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้การเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการทำงานของกลุ่มเป็นไปด้วยดี มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและ เสริมหลักสูตร ได้รับทราบจุดมุ่งหมาย นโยบายและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย มีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลงานของตนเองและของกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมาก

แสดงให้เห็นว่า การที่นักเรียนมีความรับผิดชอบในกลุ่ม โดยกระทำในบทบาทและหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้การเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการทำงานของกลุ่มเป็นไปด้วยดี และนักเรียนมีโอกาสผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตามกันทุกคน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุด ในปัจจัยด้านบทบาทของนักเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงของความเชื่อมั่น 99% ของคะแนนการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยด้านลักษณะของผู้ปกครองที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพไปต

ลักษณะของผู้ปกครอง	ผู้บริหาร (N-35)			แปลความ	ครู (N-263)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ	
1. ผู้ปกครองเคารนศรัทธาในตัวครูและเชื่อถือใน ทิศทางการบริหารของโรงเรียน	4.14	0.77	4.02-4.26	มาก	3.93	0.77	3.57-4.49	มาก
2. ผู้ปกครองมักเรียนมีการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ ประถมศึกษา	3.74	1.22	3.55-3.93	มาก	3.77	0.88	3.63-3.91	มาก
3. ผู้ปกครองมักเรียนมีฐานะทางเศรษฐกิจ ไม่ขัดสนเกินไป	3.34	0.97	3.19-3.49	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.48	0.91	3.06-3.90	ปานกลางค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 22 พบว่า การที่ผู้ปกครอง เคารพ ศรัทธาในตัวครูและ เชื่อถือในชื่อเสียงเกียรติคุณของโรงเรียน ผู้ปกครองมีการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับมาก และการที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ขัดสนเกินไป เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของผู้บริหาร

ส่วนครูรับรู้ว่าการที่ผู้ปกครอง เคารพศรัทธาในตัวครูและ เชื่อถือในชื่อเสียงเกียรติคุณของโรงเรียน ผู้ปกครองมีการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมาก และการที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ขัดสนเกินไป เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับปานกลางค่อนข้างมาก

แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้ปกครอง เคารพ ศรัทธาในตัวครูและ เชื่อถือในชื่อเสียงเกียรติคุณของโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุดปัจจัยด้านลักษณะของผู้ปกครอง ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงของความเชื่อมั่น 99% ของคะแนนการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยด้าน
 บทบาทของผู้ปกครองที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเป็นนิตินาประสาทิไตศ

บทบาทของผู้ปกครอง	ผู้บริหาร (N-25)			แปลความ	ครู (N-262)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ	
1. ผู้ปกครองกล้าแสดงความคิดเห็น ตักม วิชาทห วิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นนิตินาประสาทิไตศ	3.62	0.88	3.22-3.77	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.70	0.39	3.52-3.88	มาก
2. ผู้ปกครองนึกเรียนให้การสนับสนุนกิจกรรมการ เรียนการสอนเป็นนิตินาประสาทิไตศด้าน การเงิน	3.26	1.12	3.08-3.44	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.40	0.86	3.00-3.80	ปานกลางค่อนข้างมาก
3. ผู้ปกครองนึกเรียนให้การสนับสนุนกิจกรรมการ เรียนการสอนเป็นนิตินาประสาทิไตศในด้าน วัสดุอุปกรณ์หรือแรงงาน	3.49	0.82	3.36-3.62	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.49	0.66	3.18-3.80	ปานกลางค่อนข้างมาก
4. ผู้ปกครองนึกเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน นฤติกรรมประสาทิไตศของนึกเรียนกับทาง โรงเรียน	3.20	1.02	3.04-3.36	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.20	1.02	2.73-3.67	ปานกลางค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 23 พบว่า การที่ผู้ปกครองกล้าแสดงความคิดเห็น ดิชม วิพากษ์วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ให้การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในด้านวัสดุอุปกรณ์หรือแรงงาน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก และการที่ผู้ปกครองให้การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยด้านการเงิน และมีส่วนร่วมในการประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนกับทางโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของผู้บริหาร

ส่วนครูรับรู้ว่าการที่ผู้ปกครองกล้าแสดงความคิดเห็น ดิชม วิพากษ์วิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมาก และการที่ผู้ปกครองให้การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์หรือแรงงาน มีส่วนร่วมในการประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนกับทางโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับปานกลางค่อนข้างมาก

แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้ปกครองกล้าแสดงความคิดเห็น ดิชม วิพากษ์วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุด ในปัจจัยด้านบทบาทของผู้ปกครอง ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงของความเชื่อมั่น 99% ของคะแนนการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยด้าน
ลักษณะของชุมชนที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมในพัฒนาประชาธิปไตย

ลักษณะของชุมชน	ผู้บริหาร (N-35)			แปลความ	ครู (N-263)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ	
1. เห็นชุมชนที่ได้รับบริการพัฒนา มีไปรษณีย์ ประชา สถานอนามัยและมีการคมนาคมติดต่อกันได้สะดวก	3.80	1.08	3.30-4.30	ปานกลางค่อนข้างมาก	4.16	1.00	4.00-4.32	มาก
2. เห็นชุมชนที่สมาชิกของชุมชนมีวัฒนธรรม คล้ายคลึงกัน	4.17	0.71	3.84-4.50	มากค่อนข้างมากที่สุด	4.13	0.77	4.01-4.25	มาก
3. เห็นชุมชนที่สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิใช้เสียง เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นประจำเห็นดี สง	3.77	0.77	3.41-4.13	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.78	0.81	3.65-3.91	มาก
4. เห็นชุมชนที่มีองค์กรการปกครองแบบประชา- ชาติไปต เช่น สภาตำบล สหกรณ์หรือมีคณะ บุคคลที่ร่วมกันดำเนินโครงการต่างๆในรูปของ คณะกรรมการและมีกิจกรรมประชาธิปไตยเห็น แยกกว้างแก่นักเรียนได้	3.80	0.93	3.37-4.23	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.87	0.85	3.81-3.93	มาก
5. เห็นชุมชนที่มีแหล่งวิทยากร เช่น ห้างสมุด ศูนย์กลางข่าวสาร	3.77	1.19	2.82-3.92	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.68	1.05	3.54-3.82	มาก

จากตารางที่ 24 พบว่า การที่เป็นชุมชนที่สมาชิกของชุมชนมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับมาก ค่อนข้างมากที่สุด และการที่เป็นชุมชนได้รับการพัฒนามีไฟฟ้า ประปา สถานีอนามัย มีการคมนาคมติดต่อได้สะดวก สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิใช้เสียง เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นเบอร์เซนต์สูง มีองค์การปกครองแบบประชาธิปไตย เช่น สภาตำบล สหกรณ์ หรือมีคณะบุคคลที่ร่วมกันดำเนินโครงการต่างๆในรูปของคณะกรรมการและมีกิจกรรมประชาธิปไตย เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนได้ เป็นชุมชนที่มีแหล่งวิทยาการ เช่น ห้องสมุด ศูนย์กลางข่าวสาร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับปานกลาง ค่อนข้างมาก ตามการรับรู้ของผู้บริหาร

ส่วนครูรับรู้ว่าการที่เป็นชุมชนที่ได้รับการพัฒนา มีไฟฟ้า ประปา สถานีอนามัย มีการคมนาคมติดต่อได้สะดวก สมาชิกในชุมชนมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิใช้เสียง เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเบอร์เซนต์สูง มีองค์การปกครองแบบประชาธิปไตย เช่น สภาตำบล สหกรณ์ หรือมีคณะบุคคลที่ร่วมกันดำเนินโครงการต่างๆในรูปของคณะกรรมการ และมีกิจกรรมประชาธิปไตยเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน มีแหล่งวิทยาการ เช่น ห้องสมุด ศูนย์กลางข่าวสาร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับมาก

แสดงให้เห็นว่า การที่เป็นชุมชนที่มีสมาชิกของชุมชนมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน และการที่เป็นชุมชนได้รับการพัฒนามีไฟฟ้า ประปา สถานีอนามัย มีการคมนาคมติดต่อได้สะดวก เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมากที่สุด ในปัจจัยด้านลักษณะ ของชุมชน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ตามลำดับ

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและช่วงของความเชื่อมั่น 99% ของคะแนนการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยด้าน
 หมายเหตุของสัมพันธภาพต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพไปต

บทบาทของสัมพันธ	ผู้บริหาร (N-25)			แปลความ	ครู (N-263)			แปลความ
	$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ		$\bar{X}$	S	ช่วงความ เชื่อมั่น 99% ของ μ	
1. คณะกรรมการศึกษาหรือคณะกรรมการหมู่บ้าน และ/หรือผู้นำในชุมชนให้การสนับสนุนกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาวิชาชีพไปตในด้าน การเงิน	3.26	0.65	2.82-3.70	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.34	0.88	3.20-3.48	ปานกลาง
2. คณะกรรมการศึกษาหรือคณะกรรมการหมู่บ้าน และ/หรือผู้นำในชุมชนให้การสนับสนุนกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาวิชาชีพไปตในด้าน วัสดุอุปกรณ์	3.34	0.91	2.92-3.76	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.33	0.88	3.19-3.38	ปานกลาง
3. คณะกรรมการศึกษาหรือคณะกรรมการหมู่บ้าน และ/หรือผู้นำในชุมชนมีส่วนร่วมเสนอข้อคิดเห็น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา วิชาชีพไปต	3.34	0.94	2.90-3.78	ปานกลางค่อนข้างต่ำ	3.24	0.91	3.10-3.38	ปานกลาง
4. คณะกรรมการศึกษานำผลงานของนัก เรียน หรือผลสำเร็จของกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาวิชาชีพไปตไปเผยแพร่แก่ชุมชน	3.23	1.00	2.71-3.75	ปานกลางค่อนข้างมาก	3.21	0.98	3.06-3.36	ปานกลาง

จากตารางที่ 25 พบว่า การที่กรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการศึกษา และ / หรือผู้นำในชุมชนมีส่วนร่วมเสนอข้อคิดเห็นในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ๑.ให้การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการเงิน และนำผลงานของนักเรียนหรือผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยไปเผยแพร่แก่ชุมชน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ตามการรับรู้ของผู้บริหาร

ส่วนครูรับรู้ว่าการที่คณะกรรมการศึกษาหรือคณะกรรมการหมู่บ้าน และ / หรือผู้นำในชุมชนให้การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ มีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย นำผลงานของนักเรียนหรือผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยไปเผยแพร่แก่ชุมชน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับปานกลาง

แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านบทบาทของชุมชน ไม่มีข้อใดเลยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระดับมาก ทั้งตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประจำชาติปัตตานี 5 คน จาก 5 โรงเรียน มีแนวความคิด หลักการและวิธีการในการบริหารงานสอดคล้องกัน พอสรุปได้ดังนี้

การบริหารงานที่ดีจนสามารถส่งผลให้การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประจำชาติปัตตานี ประสบผลสำเร็จได้รับรางวัลดีเด่นได้นั้น ได้ใช้กระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการร่วมกัน ขั้นที่ 2 เมื่อทราบปัญหาและความต้องการแล้วก็วางแผนร่วมกัน กำหนดนโยบาย จัดทำโครงการ แผนงานมารองรับ ขั้นที่ 3 ดำเนินงานตามแผน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม คือทำงานกันเป็นทีม ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อหน้าที่ ขั้นที่ 4 ประเมินผลและนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงพัฒนากิจกรรมทำให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

การบริหารเน้นงาน 6 งานของโรงเรียนให้สอดคล้องร้อยรัดกันเพื่อเป้าหมายหรือการพัฒนา นักเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ ความรู้ จริยะ พละ ทักษะ และวิถีชีวิตประจำชาติปัตตานี อันได้แก่ คารวธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม

นอกจากนี้ผู้บริหารเป็นแบบอย่างแก่ครู ครูเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน นักเรียนชั้นโตเป็นแบบอย่างนักเรียนชั้นรอง ๆ ลงมา และการบริหารงานจะประสบผลสำเร็จด้วยดีนั้นผู้บริหารต้องสร้างศรัทธาแก่บุคลากร และพอใจในผลที่จะเกิดขึ้น ผู้บริหารต้องให้ความรู้ความเข้าใจในวิธีการต่าง ๆ รู้จักวิธีขอความร่วมมือ ร่วมทำงานกับคณะครู หากพบปัญหาต้องร่วมกันพิจารณาหาสาเหตุ หาทางแก้ไข ผู้บริหารต้องร่วมรับผิดชอบงานก็จะนำไปสู่ความสำเร็จได้

ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้นำหลักคารวธรรม สามัคคีและปัญญาธรรมมาใช้ในการบริหารงานในโรงเรียนให้เป็นรูปธรรม โดยผู้บริหารเป็นแบบอย่างของครูและชุมชน ครูเป็นแบบอย่างของนักเรียนและชุมชน กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมคิดปรึกษา ปฏิบัติและภาคภูมิใจร่วมกัน เป็นเจ้าของความสำเร็จด้วยกัน การจัดกิจกรรมอาจแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบเป็นฝ่าย ๆ แต่ละฝ่ายได้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มชั้น เพื่อบริหารงานทุกงานในกลุ่มชั้นของตนเอง มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของทุกคน มีการประชุมทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้ง หัวหน้าฝ่ายสรุปผลการประเมินการปฏิบัติเป็นการรายงานให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับทราบ พร้อมทั้งนำส่วนที่บกพร่องของตนเองไปปรับปรุงแก้ไข เดือนต่อไป

การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของโรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นั้น ส่วนใหญ่มาจากแผนงานและโครงการที่คณะครูและนักเรียน (คณะกรรมการนักเรียน) เป็นผู้เสนอขึ้นมาและที่ประชุมเห็นชอบ ส่วนแนวทางปฏิบัตินี้ใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อนำเรื่องวิถีชีวิตประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนก่อนแล้วจึงจัดกิจกรรมเสริมเพื่อนำระบบประชาธิปไตยตามแนวทางของ สปช. ทั้งนี้ผู้บริหารต้องนิเทศกำกับติดตามทุกเดือน อย่างน้อยเดือนละ 2-4 ครั้ง

จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารโรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นได้แสดงออกถึงความเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูงต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในประเด็นต่อไปนี้ (1) ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลงของโรงเรียนที่ผู้บริหาร คณะครูและนักเรียนได้ร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อเป็นข้อควรปฏิบัติของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ผู้บริหารต้องทำเป็นแบบอย่างที่ดีก่อน (2) มีการปรึกษาหารือกับคณะครูผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมประชาธิปไตย ครูผู้สอนคนอื่นและคณะกรรมการนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และหาทางแก้ไขไม่ทอดธุระ มีการติดตามให้กำลังใจและบำรุงขวัญบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ (3) ประชาสัมพันธ์เยี่ยมเยียนห้องเรียน เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและของชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส (4) มีการนิเทศติดตามผล ประเมินผลทุกระยะอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาชี้แจงแสดงเหตุผลจนบุคลากรยอมรับ และปรับแก้ในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การที่ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตย ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยได้มาก เพราะผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักประชาธิปไตยที่ถูกต้อง ย่อมจะมีส่วนโน้มนำเอียงในทางประพฤติปฏิบัติและบริหารงานเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย ซึ่งจะส่งผลให้ครูผู้ปฏิบัติงานมีขวัญกำลังใจในการทำงาน และทำงานอย่างเต็มความสามารถ ทำให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนทำงานร่วมกัน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความรักสามัคคีกันดี อันจะส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จได้ เพราะหลักการประชาธิปไตยเป็นหลักของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของสังคม เพื่อสังคมในโรงเรียนเกิดความสันติสุข งานทุกอย่างย่อมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารให้การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยตามการรับรู้ของผู้บริหาร พอกกล่าวสรุปได้ดังนี้

1. อำนวยความสะดวกในด้านอาคารสถานที่ จัดหางบประมาณของขั้ววิสุสำหรับครูและนักเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มีการทำกำลังใจ การเสริมแรงแก่คณะครู ยกย่องชมเชย มอบเกียรติบัตรแก่ห้องที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. มีการนิเทศติดตามเยี่ยมชั้นเรียนตามตารางปฏิบัติงานทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาที่ร่วมแก้ไข

3. ำให้การสนับสนุนด้านวิชาการ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่คณะครูหรือส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับการใช้กระบวนการประชาธิปไตย หรือกระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังพัฒนาประชาธิปไตยแก่นักเรียน

นอกจากนี้ยังมีผู้บริหารบางท่านได้เสนอวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนได้อย่างน่าสนใจว่า "การจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนต้องใช้เวลา ต้องอดทนในการฝึกฝน เริ่มตั้งแต่ชั้นเด็กเล็ก ป.1, ป.2 ถึง ป.6 จัดกิจกรรมประชาธิปไตยสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอนทุกกลุ่มวิชา ทุกกิจกรรม โดยให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ เป็นผู้แสดง ครูคอยกำกับควบคุมและเสนอแนะ มาตรการในการลงโทษต้องเป็นไปตามข้อตกลง และผ่านคณะกรรมการพิจารณา ไม่ควรลงโทษถึงขั้นสุดท้ายคือเขียน หากไม่จำเป็น นักเรียนจะเกิดความสำนึกและความรับผิดชอบเอง โดยครูเพียงแต่เสนอแนะ ไม่ต้องควบคุม แค่กำกับติดตามเท่านั้นก็พอ

ปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นและมีขึ้นทุกหน่วยงานถือเป็นธรรมดา แก้ไขได้โดยปัญหาและใช้กระบวนการกลุ่มแก้ไข ทุกคนมีความสำนึกในองค์กร ต้องให้เกียรติและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทั้งครูและนักเรียน

ทุกกิจกรรมที่จัดขึ้นก็เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยมุ่งเป้าหมายที่นักเรียน ส่วนผลจะตามมาที่ตัวครูหรือที่โรงเรียนถือว่าเป็นผลพลอยได้ ครูมีความตระหนักดีในความรับผิดชอบ ครูจึงเป็นทหารเอกของกองทัพประชาธิปไตยได้ทุกคน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน 5 คน จากโรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่น 5 โรงพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

การที่ครูและผู้บริหารดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนนั้น จะส่งผลให้นักเรียนมีวิถีชีวิตประชาธิปไตยได้มาก เพราะการที่ครูสอนอย่างเดียวนักเรียนอาจเข้าใจ แต่จะเข้าใจลึกซึ้งนั้นครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดี นักเรียนจะอาศัยครูเป็นแม่แบบ เป็นต้นแบบ

านการประพฤติปฏิบัติตาม เนื่องจากครูเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดนักเรียนมาก นักเรียนจะ
เลียนแบบตามอย่างบุคคลที่ใกล้ชิดและ เชื้อถือ

การที่ครูเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูงจะส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยได้มาก เพราะถ้าครูทำแล้วทิ้ง คือเมื่อทำแล้ว
ไม่ได้ผลแล้วทิ้ง ไม่มีความรับผิดชอบ กิจกรรมก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ ถ้าครูเป็นผู้มีความ
รับผิดชอบต่อสูงทำแล้วไม่ได้ผลทำใหม่ไม่เบื่อก่อน กิจกรรมก็จะประสบผลสำเร็จได้ ครูรู้จัก
ชวนหาวิธีการดำเนินการมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ก็จะส่งผลให้กิจกรรมประสบผลสำเร็จ
และครูที่มีความรับผิดชอบย่อมจะต้องมีการเตรียมงาน ติดตามผลประเมินผลงาน ทำให้มีข้อมูล
ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตามลำดับ และยังมีผลต่อนักเรียนโดยตรงอีกด้วย
กล่าวคือนักเรียนจะเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูงตามแบบอย่างที่คุณครูได้ประพฤติปฏิบัติเป็นประจำ
ทำให้เด็กนักเรียนมีระเบียบวินัย มีระบบมีกตัญญู มีเหตุผล อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
โดยส่วนรวมของนักเรียนอีกด้วย

วิธีการที่โรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษาใช้ฝึกฝนอบรมนักเรียน
ให้ดำเนินวิถีชีวิตตามระบบประชาธิปไตย มีหลายวิธี หลายรูปแบบกิจกรรม เช่น กิจกรรมการ
เรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม กิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมหน้าเสาธง
กิจกรรมการเดินแถวกลับบ้าน กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน จัดให้
นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการเลือกตั้งประธานนักเรียน มีการตั้งกฎ ระเบียบ หรือ
ธรรมนูญของโรงเรียน ได้มาจากนักเรียนโดยสภานักเรียน เน้นทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและ
นอกห้องเรียน

การที่นักเรียนมีความรักผูกพันและศรัทธาในตัวครู จะส่งผลต่อการเรียนรู้และ
ฝึกฝนในเชิงวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนได้ การเรียนรู้ไม่ว่าจะเรื่องใด ถ้านักเรียน
มีความรักศรัทธาในตัวครูแล้วจะส่งผลให้การเรียนเรื่องนั้นประสบผลสำเร็จได้ เพราะถ้านักเรียน
มีความรักผูกพันศรัทธาในตัวครูก็จะเกิดคารวะธรรมขึ้น ความสามัคคีธรรมก็ตามมา
เมื่อครูให้ความรู้หรืออบรมเรื่องอะไรไปก็จะง่ายต่อการเกิดปัญญาธรรม ซึ่งก็คือทำให้เด็กมี
วิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยไม่รู้ตัว

การฝึกฝนอบรมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียน
ประชาธิปไตยดีเด่นระดับเขตการศึกษา นั้น มีวิธีการดังต่อไปนี้

1. อธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงกระบวนการของการทำงานกลุ่มและประโยชน์
ที่จะได้รับ ผลดี ผลเสียก่อนนำกรณีตัวอย่างที่นักเรียนเคยปฏิบัติมาเป็นแนวทางชี้ให้เห็นผลดีและ
ผลเสีย

2. ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม โดยมีวิธีการแบ่งกลุ่มหลายวิธีที่นำมาใช้ให้เหมาะสมกับ
เนื้อหาของกิจกรรม จากนั้นก็ให้ภายในกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และแนะนำนักเรียน
ว่าหัวหน้ากลุ่มมีหน้าที่อย่างไรบ้าง เช่น หัวหน้ากลุ่มต้องกระจายงานให้สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือ
กัน เพื่อให้งานเสร็จเร็ว เลขานุการกลุ่มจดบันทึก สมาชิกทุกคนต้องให้ความร่วมมือโดยทุกคนต้อง
มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบแต่ละงานออกไป แล้วจึงรวบรวมผลงานมา เพื่อเสนอให้ทุกคนในกลุ่ม
พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงสรุปผลออกมา เป็นการใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอนทุก
กลุ่มประสบการณ์ สอดแทรกเรื่องความรับผิดชอบทุกขณะในทุกกิจกรรม

การที่นักเรียนมีความสนใจและ เข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยโดยสมัครใจส่งผลต่อ
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยได้สำเร็จได้ด้วยดี ทำให้กิจกรรมนี้
น่าสนใจและสนุกสนาน ทำให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแนวความคิดที่จะพัฒนา
กิจกรรมใหม่ ๆ การที่นักเรียนอยากเข้าร่วมกิจกรรมทำให้กิจกรรมพัฒนาได้เร็ว เพราะเมื่อมี
ความสนใจใส่ใจ นักเรียนย่อมอยากแสวงหาความรู้ในกิจกรรมนั้น ๆ จึงส่งผลต่อการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยอย่างยิ่ง ถ้านักเรียนไม่สนใจหรือถูกบังคับให้เข้า
ร่วมกิจกรรมประชาธิปไตย นักเรียนอาจปฏิบัติงานไม่เต็มความสามารถ คือสักแต่จะหาไปเท่านั้น

โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่ได้รับการพัฒนามีไฟฟ้า ประปา มีแหล่งวิทยากร เช่น
ห้องสมุด ศูนย์กลางข่าวสาร มีองค์กรหรือคณะบุคคลที่มีการบริหารตามหลักประชาธิปไตย
ย่อมจะส่งผลต่อการจัดกิจกรรมประชาธิปไตย ดังนี้

1. โรงเรียนได้อาศัยแหล่งวิทยากรเหล่านี้มาใช้ในการเรียนการสอน เช่น
นักเรียนสามารถหาข่าวสารต่าง ๆ จากแหล่งข่าวสารของชุมชนมาเสนอในชั่วโมงข่าวหรือ
เสนอหน้าแถวตอนเช้าทุกวัน สามารถเชิญบุคลากรในชุมชนมาเป็นวิทยากรให้คำแนะนำในการ
จัดองค์กรแบบประชาธิปไตยแก่นักเรียนได้

2. เป็นแบบหรือตัวอย่างที่เห็นจริง สามารถศึกษาได้โดยตรงจากแหล่ง
 วิทยาการนั้น ๆ ทั้งโดยการขอเชิญวิทยากร การเข้าไปดูงาน การศึกษาระบบงานและค้นคว้า
 จากห้องสมุดเช่น เวลามีกิจกรรมประชุมสภาตำบล ครูสามารถนำนักเรียนไปรับฟัง คู่มือการ
 ทำงานของสภาตำบล ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง สามารถมาฝึกเพิ่มเติมต่อไปได้
 โดยง่าย

3. เป็นการเปิดกว้างสู่โลกของความรู้ นักเรียนสามารถหาความรู้ได้อย่าง
 อิสระตามความถนัด และโรงเรียนก็จะใช้เป็นแหล่งฝึกฝนนักเรียนให้รักการอ่าน

การที่สมาชิกในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกันย่อมเกื้อกูลต่อการจัด
 กิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะ

1. ทำให้โรงเรียนและชุมชน มีความเข้าใจดีต่อกัน สามารถติดต่อประสานงาน
 กันได้สะดวก ไม่แตกความสามัคคี เมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมใด ๆ ชุมชนก็ยอมรับและสนับสนุน

2. ทำให้การจัดกิจกรรมประชาธิปไตยเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ความขัดแย้ง
 ต่าง ๆ ลดน้อยลง ทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ สามารถดำเนินไปได้โดยไม่มีปัญหาทางด้าน
 วัฒนธรรมมาขัดขวาง

3. ถ้าวัฒนธรรมต่างกันจะทำให้การฝึกฝนอบรมได้ยาก เพราะความเชื่อพื้นฐาน
 แตกต่างกัน ถ้าวัฒนธรรมคล้ายคลึงกันจะทำให้การฝึกฝนในเรื่องวิถีชีวิตประชาธิปไตย เป็นไปได้
 โดยง่าย

4. ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนนำเสนอตกลงกันได้ง่าย และยอมรับและ
 ปฏิบัติตามข้อตกลงที่นักเรียนช่วยกันร่างขึ้นมา

การที่ผู้ปกครองนักเรียนมีศรัทธาเคารพในตัวครูและ เชื่อถือในชื่อเสียงเกียรติคุณของ
 โรงเรียน จะเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยได้ดังนี้

ทางผู้ปกครองจะให้ความร่วมมือทุกด้านด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ
 ทั้งสนับสนุนโดยตรงกับทางโรงเรียน และทางอ้อมคือตัวนักเรียน เช่น ช่วยกวดขันเรื่องระเบียบ
 วินัยของนักเรียน ช่วยเหลือด้านการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ สิ่งเหล่านี้ย่อมทำให้การ
 พัฒนาประชาธิปไตยของโรงเรียนได้ผลอย่างเต็มที่

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาจมีความสัมพันธ์กับความสำนึกในการจัดกิจกรรม
 เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยได้ เพราะโดยธรรมชาติผู้มีการศึกษาน้อยมักไม่เข้าใจว่าทำไมครูจึงสอน

แบบนี้ ท้าวมจึงต้องจัดกิจกรรมนี้ บางครั้งพูดก็ไม่เข้าใจ จึงต้องเสียเวลากับการอธิบาย จุดมุ่งหมายให้ผู้ปกครองฟัง การศึกษาของผู้ปกครองจึงมีความสำคัญมาก ผู้ปกครองที่มีการศึกษาคดี จะเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยดี จะช่วยสนับสนุนบุตรหลานกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยใน โรงเรียนจำนวน 5 คน จาก 5 โรงเรียน ประเด็นการสัมภาษณ์ที่ 1 คือ ขั้นตอนวิธีการ การเตรียมการ การดำเนินการ การวัดผลประเมินผล การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ที่ได้รับรางวัลดีเด่น ผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

โรงเรียนบ้านหินกลิ้ง สบอ.หล่มเก่า สบจ.เพชรบูรณ์ ได้จัดกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยใช้ชื่อ "กิจกรรมว่ากิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน" มีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นเตรียม

1. เตรียมคณะบุคลากรในการทำงาน โดยศึกษาข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของโรงเรียน นักเรียนและท้องถิ่น
2. ช่วยกันวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของโรงเรียนของ นักเรียนและของท้องถิ่น ตามข้อที่ 1
3. แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานและดำเนินการ
4. จัดหางบประมาณ
5. สรุปรายการดำเนินการ
6. ประเมินผลและสรุประเบิดปัญหา
7. จัดบันทึกสภาพปัญหาในปีที่จัดกิจกรรมแต่ละปี เพื่อปรับแก้ในปีต่อไป

ขั้นดำเนินงาน

1. ผู้บริหารประชุมและแต่งตั้งครูในโรงเรียนเป็นวิทยากรจำนวน 2-4 คน แล้วมอบหมายให้ศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย
2. ผู้บริหารจัดประชุมสัมมนาครูในโรงเรียน โดยผู้บริหารทำหน้าที่เป็น ประธาน คณะวิทยากรจากข้อที่ 1 เป็นผู้แสดงสาระสำคัญและรายละเอียดของการจัดกิจกรรม ที่อ่านจากคู่มือ ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจแนวเดียวกันและจะได้ปฏิบัติได้ตรงกัน
3. คณะครูและนักเรียนร่วมกันเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนแล้วจัดทำ

โครงการเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน

4. คณะครูและคณะกรรมการนักเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย และจัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งถ้ามีการเลือกตั้งในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย

การวัดประเมินผล

1. ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
2. คูณผลจากการไปเลือกตั้งว่ามีผู้ไปใช้สิทธิจำนวนเท่าใดและบัตรเสีย

เท่าใด

สิ่งสำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมประสบผลสำเร็จ

1. ผู้บริหาร
2. คณะครู
3. นักเรียน
4. ผู้ปกครอง
5. ชุมชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ และแก้ปัญหาได้ รู้จักคิดรู้จักทำในสิ่งที่

ถูกต้อง

2. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยและนำไปใช้ใน

ชีวิตประจำวันได้เหมาะสม

โรงเรียนวัดท่าเลาไทยบรมคัตร์ สบอ.บางปะอิน สบจ.พระนครศรีอยุธยา ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย โดยใช้ชื่อกิจกรรมว่า "กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการกลุ่ม" มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

ขั้นเตรียม

1. เตรียมตัวนักเรียนก่อน ให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องของกระบวนการกลุ่ม
2. เตรียมตัวครู ต้องเตรียมในเรื่องของชุดการเรียนการสอนแบบเรียน

สำเร็จรูปนี้จะใช้ในการสอนกระบวนการกลุ่ม

ขั้นตอนการ

1. จัดให้นักเรียนรู้จักเข้ากลุ่ม
2. จัดชุดการเรียนการสอนให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. หัวหน้ากลุ่มต้องรับผิดชอบการทำงานของงานของกลุ่ม
4. เลขานุการกลุ่มจดบันทึกผลการประชุมกลุ่มและการทำงานของงานของกลุ่ม
5. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลการเรียนการสอนในกลุ่มว่าได้

ผลเป็นอย่างไร

การวัดผลประเมินผล

1. ครูต้องมีสมุดสำหรับบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนแต่ละคนมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร
2. นำผลจากข้อที่ 1 มาประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมายของการทำงานตามกระบวนการกลุ่มที่กำหนดไว้หรือไม่ มีข้อใดบ้างที่จะต้องปรับปรุง จะปรับปรุงที่นักเรียนหรือที่ครูผู้สอน

สิ่งสำคัญที่ทำให้กิจกรรมนี้ประสบผลสำเร็จ

1. ความพร้อมของนักเรียน
2. ความพร้อมของครูและผู้บริหาร
3. ความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

โรงเรียนระวีราษฎร์บำรุง สบอ.ละอุ่น สบจ.ระนอง ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย โดย อดิชา ชี้ออกิจกรรมว่า "สภานักเรียน" มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

ขั้นเตรียม

1. ประชุมชี้แจงถึงระบบการพัฒนาโรงเรียน การเรียนการสอนโดยใช้สภานักเรียนตามระบอบประชาธิปไตย การสรรหาบุคคลเข้าเป็นสมาชิกสภานักเรียน การเลือกคนดีเป็นตัวแทนนักเรียนเข้าสภา เสนอโครงการในที่ประชุมครู เพื่อขอความเห็นชอบจากที่ประชุม

ขั้นดำเนินงาน

1. กำหนดวันรับสมัครประธานสภานักเรียน

2. การหาเสียง ให้นักเรียนผู้สมัครหาเสียง แกลงนโยบาย
3. การเลือกตั้งให้นักเรียนตั้งแต่ ป.1-ป.6 ไปใช้สิทธิลงคะแนนโดยมีครูหาที่บัตร มีกรรมการเลือกตั้ง ตรวจสอบคะแนนกันเหมือนเลือกตั้งส.ส.
4. ประกาศผลการเลือกตั้ง
5. เมื่อได้ประธานสภานักเรียนแล้วก็มีการแต่งตั้งสมาชิกสภานักเรียนในตำแหน่งต่าง ๆ โดยประธานเป็นผู้จัดตั้งสภานักเรียนตำแหน่งต่าง ๆ ของสมาชิกสภานักเรียน อาจมาจากผู้แทนชั้นเรียน ผู้แทนกลุ่มสีต่าง ๆ หรือชุมนุมต่าง ๆ มีการร่างข้อบังคับการประชุมธรรมนูญของโรงเรียน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการประชุม
2. สังเกตการทำงานประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ
3. รายงานผลการปฏิบัติงานหน่วยเหนือทราบเป็นระยะ

สิ่งสำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมนี้ประสบผลสำเร็จ

1. นักเรียนกล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่าง ๆ โดยไร้เหตุผล
2. ผู้บริหารให้การสนับสนุนเต็มที่
3. ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรับผิดชอบสูง
4. คณะครูทุกคนเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุน

โรงเรียนวัดสระแก้ว สบอ.เมือง สบจ.นครราชสีมา ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย โดยใช้ชื่อกิจกรรมว่า "การเลือกตั้งประธานกรรมการนักเรียนประจำปี" มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

ขั้นเตรียม

1. ประชุมครู อาจารย์ และผู้รับผิดชอบโครงการ
2. แจ้งให้นักเรียนทราบ
3. ประกาศวันรับสมัคร และคุณสมบัติของผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
4. แต่งตั้งคณะกรรมการเลือกตั้ง โดยแต่งตั้งจากนักเรียน

ขั้นตอนดำเนินงาน

1. รับสมัคร ตรวจสอบคุณสมบัติ ให้หมายเลขผู้สมัคร
2. ำให้ผู้สมัครหาเสียง ทั้งป้ายโฆษณา และทาง เครื่องขยายเสียง
3. กรรมการ เลือกตั้ง จัดพิมพ์รายชื่อผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง และออกบัตร

ประจำตัวให้

4. ำให้ผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง ไปใช้สิทธิลงคะแนน
5. นับคะแนนและประกาศผลให้นักเรียนทราบโดยทั่วกัน พร้อมปิดชื่อ

ผู้ได้รับเลือกเป็นประธานในที่เปิดเผยให้นักเรียนทราบโดยทั่วกัน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนและประธาน

คณะกรรมการนักเรียน

2. สังเกตการแก้ปัญหาในที่ประชุมของประธาน

สิ่งสำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมนี้ประสบผลสำเร็จ

1. การร่วมมือของนักเรียนและการปฏิบัติงานของสมาชิกและประธาน
2. ผู้บริหารและครู

จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารได้ให้การสนับสนุนกิจกรรม เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย เป็นอย่างดี เช่น ด้านอาคารสถานที่ได้จัดหาหิม้ห้องพิเศษสำหรับให้นักเรียนทำกิจกรรม นักเรียนสามารถจัดกิจกรรมประชาธิปไตยได้ทั้งในห้องและนอกห้อง เช่น กิจกรรมเลือกตั้ง กิจกรรมประชุมคณะกรรมการนักเรียนหรือสภานักเรียน ส่วนงบประมาณ ผู้บริหารจะขอรับบริจาคจากประชาชนในชุมชนนั้น ๆ การจัดตั้งกองทุนผ้าป่า ขายผลผลิตต่าง ๆ หรือผลงานของนักเรียน เพราะยังไม่ม้งบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมนี้โดยตรง สำหรับด้านวัสดุอุปกรณ์นั้น ส่วนใหญ่จะได้รับความช่วยเหลือด้านกระดาษไม้อัด และจัดเกียรติบัตรหรือรางวัล เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในด้านข้อเสนอแนะ ได้รับข้อคิดเห็นต่าง ๆ เมื่อมีปัญหาและช่วยหาวิธีแก้ปัญหาร่วมกับคณะครู และผู้รับผิดชอบโครงการ

ส่วนครูคนอื่น ๆ ก็ให้การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย เป็นอย่างดี เพราะกิจกรรมนี้จะทำให้เพียงลาพ้ผู้บริหารกับผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมมาได้

ทุกคนต้องพร้อมใจกัน ร่วมมือกันกิจกรรมนี้จึงจะประสบผลสำเร็จ เช่น อาจเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มสี่ เป็นที่ปรึกษาประจำฝ่ายต่าง ๆ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสอดแทรกทุกกลุ่มประสบการณ์ เสนอความคิดเห็น ชี้แนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ประชาธิปไตยในที่ประชุมหรือเมื่อมีโอกาส ช่วยกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์หรืองบประมาณสนับสนุนในกิจกรรมนี้

ในประเด็นคำถามที่ว่าในปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสพช. ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย โดยใช้กระบวนการกลุ่มกันทุกโรงเรียน แต่ส่วนใหญ่มิได้ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรนั้น ผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมประชาธิปไตยให้เหตุผลว่าเพราะ

1. ครูไม่ได้ปฏิบัติกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
2. ครูยังไม่เห็นความสำคัญของการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
3. ครูขาดประสบการณ์และความเข้าใจในกระบวนการกลุ่ม เมื่อครูไม่เข้าใจ

เด็กยังไม่เข้าใจในกระบวนการกลุ่มมากขึ้น เด็กไม่รู้ว่าเข้ากลุ่มไปทำไม มีประโยชน์อะไร เด็กก็ไม่เห็นประโยชน์ ไม่เห็นความสำคัญ สุดท้ายการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการกลุ่มก็ล้มเหลว

4. ขาดความร่วมมือของบุคลากร
5. ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการกลุ่ม ส่วนมากจะข้ามขั้นตอนและใจร้อน
6. เวลาและกิจกรรมไม่ลงตัวกัน ไม่สมดุลกัน ไม่สอดคล้องกัน กิจกรรมกลุ่มต้อง

ใช้เวลาในการฝึกฝนพอสมควร เพราะ เป็นเรื่องการฝึกฝนอบรมคนให้มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นที่อาจมีทั้งคนเก่งและไม่เก่ง และเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคน

7. ครูผู้สอนยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนแบบเดิมที่เคยสอนมา ยังยึดติดกับแบบอย่างที่เคยปฏิบัติมา

เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยที่โรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นจัดขึ้น ส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่าบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ มีส่วนน้อยที่บอกว่ากิจกรรมบางอย่างยังไม่บรรลุเป้าหมาย เช่น กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม สาเหตุเพราะครูขาดความสนใจขาดการปฏิบัติอย่างจริงจัง ไม่ต่อเนื่อง จะทำเป็นบางครั้งบางคราว บางกลุ่มวิชาเท่านั้น

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน หรือสภานักเรียนต้องใช้เวลานานเท่าใดจึงบรรลุเป้าหมาย เวลาที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกิจกรรมมากน้อยเพียงใด จากการสัมภาษณ์พบว่า เวลาที่มีส่วนสัมพันธ์กับความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย โดยเฉพาะกิจกรรมที่มีลักษณะต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน หรือสภานักเรียนบางโรงเรียนใช้เวลาถึง 4 ปี จึงประสบผลสำเร็จตามที่วางเป้าหมายเอาไว้ เพราะการจัดกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียนเป็นการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวเด็กรวมทั้งการฝึกให้เป็นผู้นำผู้ตาม รู้จักสิทธิหน้าที่ตนเองและผู้อื่น การที่จะปลูกฝังพัฒนาให้เด็กเป็นผู้นำที่ดีได้คงไม่ใช่เรื่องง่ายนักกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียนหรือสภานักเรียนจะดำเนินไปได้ด้วยดีนั้นขึ้นอยู่กับว่าเป็นผู้นำของประธาน กล่าวโดยสรุปการจัดกิจกรรมสภานักเรียนหรือคณะกรรมการนักเรียนโดยเฉลี่ยแล้วใช้เวลาอย่างน้อย 2-3 ปี จึงจะบรรลุเป้าหมาย ต้องค่อยเป็นค่อยไป ฝึกไปเรื่อย ๆ ต้องพยายามให้เด็กเป็นไปด้วยตัวของตัวเอง ไม่ใช่ครูสอนให้พูดสอนให้ทำหรือเป็นผู้บอกบท ครูอย่าใจร้อน คำนรบรัด ถ้าเด็กไม่เป็นไปด้วยตัวของตัวเองเมื่อครูไม่สอน ไม่บอก เด็กจะพูดเองทำเองไม่ได้ ดังนั้นต้องใช้เวลาดึกนานมากกว่าเด็กจะพูดได้เป็นอย่างดีอย่างที่ครูต้องการ เรื่องของเวลาจึงมีความสำคัญมาก